

Δ.Ε. 26. (ΥΑΠ 70-90)

Η Εκκλησία της Κύπρου στα χρόνια της Φραγκοκρατίας και Ενετοκρατίας

Ίδρυση Λατινικής Εκκλησίας στην Κύπρο

Κατά τη διάρκεια της Γ' Σταυροφορίας, 1191 μ.Χ., ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος κατακτά την Κύπρο και την παραχωρεί στους Φράγκους.

Εκκλησία της Κύπρου

4 αιώνες βρίσκεται υπό Λατινική κυριαρχία → εγκαθιδρύεται η Λατινική εκκλησία [Λατίνος Αρχιεπίσκοπος στη Λευκωσία, επίσκοποι, ιερείς και πλήθος μοναχικών ταγμάτων της Δύσης]

Προσπάθειες εκλατινισμού των Ορθοδόξων της Κύπρου

1.220 μ.Χ. κι εξής → **Στόχος** των Λατίνων ευγενών φεουδαρχών και του κλήρου: η **πλήρης υποδούλωση** της αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου στον Πάπα της Ρώμης.

Αποφασίζουν διάφορα **καταπιεστικά μέτρα** εναντίον των Ορθοδόξων, όπως:

- **Υποχρέωση** όλων των ιερέων **υπακοής και όρκου υποταγής**
- **Περιορισμός** στις χειροτονίες νέων ιερέων όπως και στην εκλογή ηγουμένων
- **Κατάργηση 10 επισκοπών** από τις 14
- **Εξορία** των Ορθοδόξων επισκόπων σε χωριά

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΥΠΟΤΑΣΣΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΟΥΣ ΛΑΤΙΝΟΥΣ

Αρχιεπίσκοπος Γερμανός της Κύπρου και
Πάπας της Ρώμης Αλέξανδρος Δ΄

Συναντώνται με πρωτοβουλία του Αρχιεπισκόπου με την ελπίδα κατανόησης,
δικαίωσης και κατάπαυσης των υφιστάμενων δεινών

Αποτέλεσμα; → Το 1260 μ.Χ. ο Πάπας εκδίδει τη λεγόμενη «Κυπρία Διάταξις»

όπου με τη βούλα καταργεί τη θέση του Ορθοδόξου Αρχιεπισκόπου και

υποχρεώνει όλους τους επισκόπους σε

πλήρη υποταγή, με τον όρκο στον

εκάστοτε Λατίνο επίσκοπο.

Σε πολλές περιπτώσεις ο Ορθόδοξος λαός

της Κύπρου υποχρεώθηκε, λόγω της βίας

των Λατίνων, να ταπεινωθεί

και φαινομενικά να υποταχθεί.

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Κλήρος και λαός →

Μαρτύρια και αγώνες ενάντια στη λατινική κυριαρχία.

Παραδείγματα αυτών αποτελούν:

- ❖ Ο Αρχιεπίσκοπος Ησαΐας
- ❖ Ο Αρχιεπίσκοπος Νεόφυτος
- ❖ Οι 13 μοναχοί της Καντάρας
- ❖ Μοναχοί και λαϊκοί
- ❖ Ορθόδοξοι Επίσκοποι

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Οι 13 οσιομάρτυρες της Μονής Καντάρας → γνωστοί για την αυστηρή τους άσκηση και τις αγαθοεργίες.

Διαφώνησαν με τους Δυτικούς και στο θέμα των αζύμων οπότε επήλθε εξευτελισμός, φυλάκιση και στο τέλος θάνατος διά πυράς.

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Ο πιο θερμός πρόμαχος της Ορθοδοξίας είναι ο λαός.

Πώς αντιδρά; ➤

- ✓ 1313 μ.Χ. Σφοδρή επίθεση εναντίον του Παπικού απεσταλμένου
- ✓ 1360 μ.Χ. Απελευθέρωση των ποιμένων στην Αγία Σοφία από τις βιαιότητες του Πάπα Πέτρου Θωμά

Αποτέλεσμα; ➤

Ο βασιλιάς προσφέρει πιο πολλά κρατικά αξιώματα στους Ορθοδόξους

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Η ελληνίδα βασίλισσα της Κύπρου Ελένη Παλαιολογίνα

(1442-1458 μ.Χ.) 16 χρόνια κυβερνά και βοηθά το λαό της Εκκλησίας της Κύπρου να παραμείνει πιστός και να διατηρήσει το ορθόδοξο ήθος του.

➤ **Σημαντικό** ➤
Φρόντισε να ανακαινιστεί η **Μονή των Μαγγάνων** στη Λευκωσία για να στεγάσει τους μοναχούς της Κωνσταντινούπολης μετά την Άλωσή της από τους Τούρκους

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Αυτή την εποχή, μοναχικά τάγματα της Δύσης είχαν κατακλύσει την Κύπρο και ίδρυσαν πολλά Μοναστήρια, όπως τη Μονή Πέλλαπαϊς (εικ.).

Ωστόσο, οι Ορθόδοξοι μοναχοί κατάφεραν να κρατήσουν ζωντανό το μοναχισμό ιδρύοντας ή επαναλειτουργώντας Μονές όπως:

- τη Μονή του Αγίου Μηνά στη Χοιροκοιτία
- τη Μονή της Παναγίας της Ποδίθου στη Γαλάτα
- τη Μονή της Παναγίας του Σίντη στην Πάφο

Η αντίσταση των Ορθοδόξων κατά των Λατίνων

Μεγάλος υποστηρικτής της Ορθοδοξίας, αληθινό στήριγμα του λαού την εποχή της Λατινοκρατίας και σημαντικός εκκλησιαστικός συγγραφέας ήταν ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος (1134-1219 μ.Χ.)

□ Το έργο του «περί των κατά χώραν Κύπρον σκαιών»

Περιγράφει με πνεύμα πατρικής προστασίας και πρόνοιας, όλα όσα έζησαν και υπέστησαν οι Ορθόδοξοι την εποχή της Λατινοκρατίας.

Συνύπαρξη της ανατολικής με τη δυτική τέχνη

Αρχιτεκτονική

Παρ' όλο που οι Λατίνοι κατακτητές έκτιζαν τεράστιους γοθτικούς ναούς, **οι Ορθόδοξοι της Κύπρου έκτιζαν τους ναούς τους με βάση την απλότητα.**

Ρυθμοί των ορθοδόξων ναών:

- ❖ Μονόκλιτος ναός με τρούλο
- ❖ Καμαροσκέπαστος
- ❖ Ελεύθερος σταυρός
- ❖ Εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο
- ❖ Ευλόστεγος

Συνύπαρξη της ανατολικής με τη δυτική τέχνη

Ένας άλλος αρχιτεκτονικός τύπος ναού ήταν ο Φραγκοβυζαντινός (14^ο αι.) → Συνδυασμός στοιχείων Βυζαντινού ναού και Γοτθικού

[Ναός του Αγίου Γεωργίου των Ελλήνων στην Αμμόχωστο.]

Γοτθικοί ναοί που σώζονται:

Αγία Σοφία στη Λευκωσία, Άγιος Νικόλαος στην Αμμόχωστο

Μικροί βυζαντινοί Ναοί
της Κύπρου που
συμπεριλαμβάνονται
στον Κατάλογο της
Παγκόσμιας πολιτιστικής
κληρονομιάς - UNESCO

Συνύπαρξη της ανατολικής με τη δυτική τέχνη

Ζωγραφική

Οι Κύπριοι αγιογράφοι επηρεάζονται από την τέχνη της Αναγέννησης και δημιουργείται η **Ιταλοβυζαντινή σχολή**

Συνδυασμός βυζαντινών και αναγεννησιακών στοιχείων

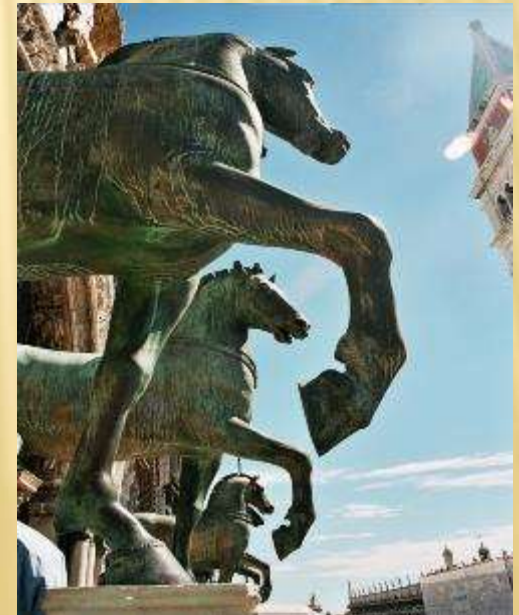
Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης μεταφέρεται στην Κύπρο η **Παλαιολόγεια Τέχνη**, την οποία διακρίνουμε σε πολλούς ναούς

Οι Λατίνοι της Κύπρου ως προς τις
θρησκευτικές τους πεποιθήσεις και
τη λατρεία τους ανήκουν στη
Ρωμαιοκαθολική εκκλησία

Κύριο καθήκον κάθε λατίνου πιστού
η απόλυτη υποταγή στον αγιότατο
Πάπα της Εκκλησίας της Ρώμης και
στον Λατίνο αρχιερέα της Λευκωσίας

**Ποια είναι τα βασικά στοιχεία
της παρουσίας των Λατίνων
στην Κύπρο σήμερα;**

- ✓ Γλώσσα...
- ✓ Θρησκευτικά μνημεία –
Ναοδομία...
- ✓ Ήθη και Έθιμα...
- ✓ Λαογραφικές παραδόσεις...
- ✓ Κοινωφελή Ιδρύματα...

**❖ Σήμερα → Διαπολιτισμική συνεργασία και αρμονική συνύπαρξη
μεταξύ Λατίνων και Ορθοδόξων στην Κύπρο
– Διαθρησκευτικές εκδηλώσεις**

ΤΕΛΟΣ

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!